

Rotterdam, 2 september 2016

Aan de leden van de Gemeenteraad van Rotterdam en
het College van Burgemeester en wethouders van Rotterdam

“Het Scheepvaartkwartier is een van de mooiste wijken van Rotterdam”. Zo begint het voorwoord van de recent verschenen historie “Scheepvaartkwartier Rotterdam - Drie eeuwen stadsleven aan de Maas” (in opdracht van Stichting Erfgoed Rotterdam). Vanaf 1700 heeft het Scheepvaartkwartier zich ontwikkeld als eerste stadsuitbreiding van Rotterdam met een unieke combinatie van wonen, werken en recreatie. In 1974 volgde de beloning met de status van Beschermd Stadsgezicht. “Nergens in Rotterdam is de negentiende eeuw zo goed in een buurtje bewaard gebleven.”

Dit vraagt een zorgvuldige omgang met de verdere ontwikkeling van het kwartier. Elke ingrijpende verandering heeft historische betekenis. De gemeenteraad staat met de voorgestelde wijziging van het vigerende bestemmingsplan voor de ontwikkeling van het zogenaamde Zalmhavencomplex voor zo’n historisch besluit.

Bij historisch besef en zorgvuldigheid bij de besluitvorming past niet een “groot vooruitgangdenken” en het redeneren vanuit abstracties als “verdichting” of ‘hoogbouwvisie’. Het mag niet gaan om geboden vrijheid aan een projectontwikkelaar om een stuk grond maximaal uit te baten. Beslissend moet zijn een keuze die wordt gedragen door een planologische en architectonische visie, die uitgaat van die historische betekenis. In het voorliggende plan is daarvan niets terug te vinden. In de geconstrueerde foto die de ontwikkelaar via de pers naar buiten bracht, valt vooral op de dominantie van het voorgestelde complex als de nieuwe achtergrond van het beschermd stadsgezicht. Het is voor de bewoners onvoorstelbaar dat een dergelijk project wordt voorgesteld in de context van het Scheepvaartkwartier zonder dat de gemeenteraad in staat is de gevolgen te visualiseren, goed in beeld te hebben.

De gebiedscommissie heeft **op basis van haar lokale kennis de negatieve gevolgen voorzien**, en komt tot het dan onvermijdelijke advies: **niet doen, het past niet!** Ook de voormalige directeur Stadsontwikkeling Riek Bakker komt tot dezelfde conclusie. De wethouder stelt simpelweg: we moeten de belangen van toekomstige bewoners behartigen. Wij, bewoners menen dat het een enorme **historische vergissing** zal blijken te zijn.

Waarom eist de gemeenteraad niet dat in **virtual reality** zichtbaar wordt gemaakt wat deze bouw betekent. Vraag een streetview-achtige rondgang rondom het gehele nieuwe complex op straatniveau: beginnend op de Veerhaven, de dominantie van de hoogbouw aan de horizon, het overschaduwende beeld over de hele wijk, dan de Houtlaan in, het beeld van de lange wand over 200 meter, de ingang van de parkeergarage, de filevorming, de plaatsing van de entree, weggestopt op 10 meter afstand achter de binnenkort te starten hoogbouw op de Willemstuin naast JOULZ, het “steegje” achter JOULZ met pal op de toren de garage van JOULZ, de aanraakbaarheid van de 220 meter hoge toren vanuit de Hoge Erasmus, dan de hoek om, opnieuw een lange wand van 200 meter, met daarop die twee torens van 70 meter, een beeld vanaf het Willemsplein, waar je JOULZ ziet en daarachter opeens opduikend die 220 meter, zonder dat je een verbinding met de grond kan waarnemen, en afsluitend de afronding van het complex bijna in de tuinen van de historische bouw aan de Van Vollenhovenstraat, waarvan de gevels geheel overschaduwd worden door de drie torens die

er pal achter komen. Van de 19e eeuw blijft wel heel weinig over en het beschermd stadsgezicht is definitief kapot gemaakt. Kortom, een historische blunder. Dringend wordt de leden van de gemeenteraad aanbevolen een dergelijke visualisering te vragen aan de wethouder en pas op basis daarvan een definitief oordeel te vellen, in het besef dat **historie**, juist omdat deze **weerloos** is, bescherming verdient.

Ten tweede willen wij de gemeenteraad wijzen op het lopende onderzoek van de Rotterdamse Rekenkamer naar het Schieblok en de rol van LSI hierbij. De LSI was ook de grondlegger van het Zalmhavencomplex wat nu weer ter tafel ligt. Wij verwachten dat het Rekenkameronderzoek licht gaat werpen op de deals die toenmaals tussen LSI en gemeente over de Zalmhaven zijn gesloten. Het zou verstandig zijn als de gemeenteraad de resultaten van dit onderzoek afwacht en het risico vermijdt op basis van gebrekkige informatie een mogelijk besmet besluit te nemen.

Ten derde is het plan strijdig met de hoogbouwvisie uit 2011: het gebied ligt in de overgangszone – de overgang van hoogbouw van maximaal 150 naar 20 meter. Het superhoogbouw gebied is beperkt tot de Wilhelminapier en het Central district.

De Bewonersorganisatie Scheepvaartkwartier en de Stichting BIS vragen u deze brief bij uw besluitvorming te betrekken.

Lia Lugthart, Bewoners Organisatie Scheepvaartkwartier
Adriaan Eelkema, Stichting BIS/ Zalmhaven 2030

Meer informatie is te vinden in de bijlage 'presentatie aan raadsleden' en op www.zalmhaven2030.nl